HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a noua)

4 iulie 2024*

„Recurs – Funcție publică – Agenți temporari – Raport de evaluare – Obligația de motivare – Obligația de solicitudine – Acțiune în anulare și în despăgubire”

În cauza C-5/23 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 5 ianuarie 2023,

Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO), reprezentat inițial de G. Predonzani și K. Tóth și, ulterior, de K. Tóth, în calitate de agenți,

recurentă,

cealaltă parte din procedură fiind:

KD, reprezentată de D.-A. Pappa, dikigoros, A. Pappas și S. Pappas, avocats,

reclamantă în primă instanță,

CURTEA (Camera a noua),

compusă din doamna O. Spineanu-Matei, președintă de cameră, și domnii J.-C. Bonichot (raportor) și S. Rodin, judecători,

avocat general: domnul M. Szpunar,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: engleza.

Hotărâre

1 Prin recursul formulat, Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO) solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 26 octombrie 2022, KD/EUIPO (T-298/20, denumită în continuare „hotărârea atacată”, EU:T:2022:671), prin care acesta a anulat raportul de evaluare al lui KD pentru exercițiul de evaluare 2019 (denumit în continuare „raportul în litigiu”).

Cadrul juridic

Statutul funcționarilor Uniunii Europene

2 Articolul 43 din Statutul funcționarilor Uniunii Europene (denumit în continuare „statutul”) prevede:

„Competența, eficiența și conduita în serviciu ale fiecărui funcționar fac obiectul unui raport anual, potrivit prevederilor autorității împuternicite să facă numiri a fiecărei instituții, în conformitate cu articolul 110. Respectivul raport specifică dacă nivelul performanțelor funcționarului a fost satisfăcător sau nu. Autoritatea împuternicită să facă numiri a fiecărei instituții adoptă dispoziții care prevăd dreptul la contestație, în cadrul procedurii de evaluare, drept care trebuie exercitat înaintea depunerii unei plângeri în conformitate cu articolul 90 alineatul (2).

Începând cu gradul AST 5, raportul poate conține, de asemenea, un aviz care să indice, pe baza activității prestate, dacă funcționarul în cauză are sau nu potențialul necesar pentru a exercita atribuții de administrator.

Raportul este adus la cunoștința funcționarului. Acesta are dreptul de a formula orice observații pe care le consideră pertinente.”

3 Articolul 90 din statut prevede la alineatul (2) următoarele:

„Orice persoană căreia i se aplică prezentul statut poate adresa autorității împuternicite să facă numiri o reclamație împotriva unui act care o lezează, indiferent dacă autoritatea menționată anterior a adoptat o decizie sau dacă nu a adoptat o măsură impusă de statut. Reclamația trebuie depusă în termen de trei luni. Acest termen curge:

– de la data publicării actului, în cazul unei măsuri cu caracter general;

– de la data comunicării deciziei destinatarului și cel târziu la data la care persoana în cauză a luat la cunoștință decizia, în cazul unei măsuri cu caracter individual; cu toate acestea, în cazul în care un act cu caracter individual lezează o altă persoană decât destinatarul, termenul se calculează, în ceea ce privește cealaltă persoană, de la data la care aceasta a luat la cunoștință decizia, însă cel târziu la data publicării;

– de la data expirării termenului stabilit pentru acordarea unui răspuns, atunci când reclamația se referă la o decizie implicită de respingere a cererii în sensul alineatului (1).

În termen de patru luni de la data depunerii reclamației, autoritatea comunică persoanei în cauză decizia motivată. În cazul în care, la expirarea termenului menționat anterior, nu se dă niciun răspuns, lipsa acestuia se interpretează ca fiind o decizie implicită de respingere a reclamației, care poate fi atacată în justiție în conformitate cu articolul 91.”

4 Articolul 110 din statut este redactat astfel:

„(1) Dispozițiile generale de aplicare a prezentului [statut] se adoptă de autoritatea împuternicită să facă numiri a fiecărei instituții, după consultarea Comitetului pentru personal și a Comitetului pentru Statutul funcționarilor.

(2) Normele de punere în aplicare adoptate de către Comisi[a] [Europeană] în vederea aplicării prezentului [statut], inclusiv dispozițiile generale de aplicare menționate la alineatul (1), se aplică, prin analogie, agențiilor. În acest scop, Comisia informează agențiile în legătură cu orice astfel de norme de punere în aplicare imediat după adoptare.

Aceste norme de punere în aplicare intră în vigoare în ceea ce privește agențiile după nouă luni de la intrarea lor în vigoare în ceea ce privește Comisia sau după nouă luni de la data la care Comisia a comunicat agențiilor adoptarea respectivelor norme de punere în aplicare, oricare dintre aceste date este ulterioară. Fără a aduce atingere dispozițiilor precedente, o agenție poate decide, de asemenea, că aceste norme de punere în aplicare urmează să intre în vigoare la o dată anterioară.

Prin derogare, o agenție poate trimite spre aprobare Comisiei, înainte de expirarea termenului de nouă luni menționat în prezentul alineat al doilea paragraf și după consultarea Comitetului pentru personal, norme de punere în aplicare diferite de cele adoptate de Comisie. În aceleași condiții, o agenție poate solicita acordul Comisiei de a nu aplica unele dintre aceste norme de punere în aplicare. În acest din urmă caz, Comisia poate, în loc de a accepta sau de a respinge cererea, să solicite agenției să prezinte spre aprobare normele de punere în aplicare diferite de cele adoptate de Comisie.

Termenul de nouă luni menționat în prezentul alineat al doilea paragraf se suspendă de la data la care agenția solicită acordul Comisiei până la data la care Comisia își exprimă poziția.

De asemenea, o agenție poate să trimită Comisiei spre aprobare, după consultarea Comitetului său pentru personal, norme de punere în aplicare care privesc alte aspecte decât normele de punere în aplicare adoptate de Comisie.

În sensul adoptării normelor de punere în aplicare, agențiile sunt reprezentate de consiliul de administrație sau de un organism echivalent la care se face referire în actul Uniunii de instituire a respectivei agenții.

(3) În sensul adoptării de norme de comun acord între instituții, agențiile nu sunt asimilate instituțiilor. Cu toate acestea, Comisia consultă agențiile înainte de adoptarea acestor norme.

(4) Normele de punere în aplicare a [statutului], inclusiv dispozițiile generale de aplicare menționate la alineatul (1), precum și normele adoptate de comun acord de către autoritățile împuternicite să facă numiri ale instituțiilor sunt aduse la cunoștința personalului.

(5) Aplicarea prezentului [statut] face obiectul unei consultări periodice între departamentele administrative ale instituțiilor și agenții. Agențiile sunt reprezentate împreună în cadrul acestor consultări, în conformitate cu reguli stabilite de comun acord între ele.

(6) Curtea de Justiție a Uniunii Europene administrează un registru al normelor adoptate de autoritatea împuternicită să facă numiri a fiecărei instituții pentru aplicarea prezentului [statut] și al normelor adoptate de către agenții în măsura în care acestea derogă de la regulile adoptate de

Comisie, în conformitate cu procedura prevăzută la alineatul (2), incluzând eventualele modificări ale acestora. Instituțiile și agențiile au acces direct la acest registru și au dreptul deplin de a-și modifica propriile norme. Statele membre au acces direct la registru. În plus, o dată la trei ani, Comisia prezintă un raport Parlamentului European și Consiliului privind normele adoptate de autoritatea împuternicită cu numirile ale fiecărei instituții pentru aplicarea prezentului [statut]."

DGPA 43

5 Pentru a implementa articolul 43 din statut, EUIPO aplică Decizia C(2013) 8985 a Comisiei din 16 decembrie 2013 privind dispozițiile generale de punere în aplicare a articolului 43 din statut și modalitățile de aplicare a articolului 44 primul paragraf din statut (denumită în continuare „DGPA 43). Articolul 7 din DGPA 43 prevede:

„(1) Refuzul motivat al raportului de către titularul postului […] reprezintă în mod automat sesizarea evaluatorului de apel. […]

[…]

(3) În termen de 20 de zile lucrătoare de la data refuzului motivat al raportului și în urma dialogului prevăzut la alineatul (2), evaluatorul de apel confirmă raportul sau îl modifică prin decizie motivată.

[…]

(4) În urma deciziei evaluatorului de apel, raportul rămâne definitiv. […]"

Istoricul litigiului

6 Istoricul litigiului este expus la punctele 2-14 din hotărârea atacată, după cum urmează:

„2 La 16 iulie 2015, [KD, reclamanta în primă instanță] a intrat în serviciul [EUIPO] ca agent temporar pentru o perioadă de cinci ani, potrivit articolului 2 litera (f) din Regimul aplicabil celorlalți agenți ai Uniunii Europene […]. Ea a fost repartizată la departamentul «Academie» al EUIPO.

3 La 15 februarie 2016, reclamanta a fost numită șefă de echipă.

4 Începând cu anul 2015, reclamanta a cunoscut dificultăți personale și probleme de sănătate. Acestea din urmă au necesitat [confidențial]. Reclamanta a beneficiat de asemenea de un [confidențial].

5 La mijlocul anului 2019, reclamantei i s-a notificat un raport de monitorizare la mijlocul anului. Acesta din urmă arată printre altele că reclamanta «și-a atins obiectivele până la T 2, cu excepția creării băncii de talente […] (suspendată din cauza unor probleme legate de protecția datelor) și a IPDendical (cerere de ofertă în curs)», că reclamanta «își asumă corespunzător rolul de șefă de echipă» și că «a fost foarte activă și orientată spre rezultate în timpul [primului] semestru [al anului 2019]».

6 În iulie 2019, a avut loc un dialog între reclamantă și administrație.

7 La 3 februarie 2020, a avut loc întrevederea de evaluare a reclamantei pentru anul 2019.

8 La 11 martie 2020, reclamanta a primit raportul în litigiu.

9 Raportul în litigiu începe cu rubricile intitulate «Informații generale», «Informații privind angajatul», «Dialogul de evaluare» și «Observații privind condițiile de muncă, inclusiv telemuncă (dacă este aplicabil)». Rubrica următoare, intitulată «Evaluarea obiectivelor», «conține evaluarea rezultatelor obținute, inclusiv calitatea lucrărilor realizate și angajamentul titularului postului și [indicatorii-cheie de performanță] stabiliți pentru perioada acoperită de prezenta evaluare». Această rubrică acoperă obiective de echipă, fiecare fiind însoțită de o descriere a contribuției individuale a reclamantei, a indicatorilor-cheie de performanță, a domeniului strategic vizat și a aprecierii «Obiectiv atins». Printre indicatorii-cheie de performanță ai obiectivului intitulat «Implementarea activităților și proiectelor definite și aprobate [planul strategic 2020] și [programul anual de lucru]» se numără printre altele crearea, în primul trimestru, a băncii de talente. Urmează «Observațiile generale cu privire la obiective», în cadrul cărora se arată că reclamanta a «atins majoritatea obiectivelor stabilite», crearea băncii de talente fiind însă întârziată din cauza unor probleme de protecție a datelor.

10 Rubrica următoare este intitulată «Conduita în serviciu». Această rubrică arată că reclamanta «[r]ăspunde întru totul așteptărilor», «interacționează bine cu colegii săi în mod direct, sincer și onest» și «este capabilă să își dea seama când este necesar un compromis».

11 Rubrica următoare, intitulată «Evaluarea competențelor», conține «evaluarea competențelor titularului postului în legătură cu aptitudinile impuse de grupa sa de funcții și grad». Această rubrică acoperă nouă competențe. Pentru fiecare dintre ele, raportul în litigiu menționează nivelul impus, care corespunde notei pe care EUIPO o așteaptă de la titularul postului, și nota obținută efectiv. Grila de evaluare a EUIPO are mai multe niveluri, printre care «în dezvoltare» (1), «adecvat» (2) și «avansat» (3).

12 Reclamanta a obținut nota impusă 3 pentru șase competențe. Pentru o altă competență, ea a obținut nota 3, superioară notei 2 impuse. În schimb, pentru competențele «Ierarhizarea priorităților și organizare» și «Reziliență», reclamanta a obținut nota 2, nota impusă fiind 3. «Observațiile generale privind competențele» indică faptul că reclamanta «scrie repede, clar și corect» și are un «nivel avansat de cunoștințe în domeniul academic și înțelege implicațiile acestor cunoștințe la nivelul [EUIPO]». Aceste observații precizează totuși, în ceea ce privește «ierarhizarea priorităților sale și organizarea [sa], [că,] de câteva ori, a fost atenționată să respecte termenele și să anticipeze».

13 Următoarele rubrici sunt intitulate «Evaluarea programului de dezvoltare» și «Notă de evaluare generală». Pentru aceasta din urmă, aprecierea atribuită reclamantei este «CLR» sau «corespunde nivelului necesar pentru postul ocupat», și anume antepenultimul nivel pe grila de evaluare generală de șase niveluri a EUIPO și un nivel satisfăcător în sensul articolului 43 din statut […]. Această notă este urmată de următoarele «comentarii generale privind evaluarea ale superiorului ierarhic»:

«Pe lângă ceea ce a fost formulat în cadrul dialogului din iulie și în al doilea semestru, [reclamanta] și-a atins obiectivele. […] [Reclamanta] este o administratoare și trebuie considerată un model pentru personalul Academiei, demonstrând aptitudinile adecvate, anticipând sarcinile, încercând în mod constant să mențină și să ofere un nivel ridicat de

prestații și urmărind să îmbunătățească în permanență calitatea. În acest context și cu câteva ocazii, a fost necesar să fie atenționată să respecte termenele și să dea dovadă de proactivitatea de care este capabilă.»

14 La 1 aprilie 2020, autoritatea abilitată să încheie contractele de muncă […] i-a notificat reclamantei decizia sa de a nu îi reînnoi contractul […]. În această decizie, [autoritatea menționată] a precizat că a ținut seama de raportul în litigiu.”

Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

7 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 22 mai 2020, KD a introdus o acțiune având ca obiect, pe de o parte, anularea raportului în litigiu și, pe de altă parte, repararea prejudiciului moral pe care l-ar fi suferit ca urmare a acestui raport.

8 În susținerea acțiunii formulate, KD a invocat trei motive. Aceste motive erau întemeiate în esență, primul, pe încălcarea obligației de motivare și a dreptului la apărare, precum și pe o eroare de fapt, al doilea, pe erori vădite de apreciere și, al treilea, pe încălcarea obligației de solicitudine.

9 Prin hotărârea atacată, Tribunalul a anulat raportul în litigiu pentru nemotivare, eroare de fapt și încălcarea obligației de solicitudine.

10 În primul rând, acesta a constatat că evaluatorul nu a motivat nota atribuită lui KD pentru competența „Reziliență”.

11 În al doilea rând, acesta a considerat că evaluatorul nu dovedise caracterul real al atenționărilor privind respectarea termenelor care i-ar fi fost adresate lui KD în perioada de referință.

12 În al treilea rând, acesta a apreciat că evaluatorul nu luase în considerare problemele de sănătate ale lui KD de care avea cunoștință și care persistaseră în perioada de referință, cu încălcarea obligației sale de solicitudine.

13 În schimb, Tribunalul a considerat că anularea raportului în litigiu constituia în sine repararea adecvată și suficientă a prejudiciilor invocate și a respins concluziile în despăgubire.

Concluziile părților în recurs

14 EUIPO solicită Curții:

– anularea hotărârii atacate;

– respingerea acțiunii în anulare ca inadmisibilă sau ca nefondată ori, cu titlu subsidiar, trimiterea cauzei spre rejudecare Tribunalului și

– obligarea lui KD la plata cheltuielilor de judecată aferente procedurii în recurs și procedurii desfășurate în fața Tribunalului.

15 KD solicită respingerea recursului și obligarea EUIPO la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la recurs

16 În susținerea recursului său, EUIPO invocă patru motive. Primul motiv este întemeiat pe o eroare de drept în interpretarea articolului 43 din statut coroborat cu articolul 110 din statut. Al doilea motiv este întemeiat pe erori de drept privind natura juridică a dosarului practic referitor la evaluări, încălcarea sancționată a obligației de motivare și consecințele care decurg din aceasta. Al treilea motiv este întemeiat pe denaturarea faptelor și pe aprecierea eronată a elementelor de probă. Al patrulea motiv este întemeiat pe o eroare de drept în interpretarea obligației de solicitudine și pe încălcarea obligației de motivare de către Tribunal.

Cu privire la primul motiv

Argumentația părților

17 Prin intermediul primului motiv al recursului, EUIPO susține că Tribunalul a săvârșit, la punctele 23-31 din hotărârea atacată, o eroare de drept în interpretarea articolului 43 din statut coroborat cu articolul 110 din statut atunci când a concluzionat că admisibilitatea unei acțiuni împotriva unui raport de evaluare nu este condiționată de epuizarea căilor de atac interne. Acesta arată că articolul 7 din DGPA 43, care îi este aplicabil prin analogie în temeiul articolului 110 alineatul (2) din statut, impune de asemenea funcționarului sau agentului care dorește să conteste raportul său de evaluare să formuleze în prealabil o cale de atac internă.

18 KD consideră că primul motiv trebuie respins.

Aprecierea Curții

19 Curtea a statuat deja că, ținând seama de natura raportului de evaluare prevăzut la articolul 43 din statut, care exprimă opinia liber formulată a evaluatorilor, iar nu aprecierea autorității împuternicite să facă numiri, introducerea unei reclamații formale, în sensul articolului 90 alineatul (2) din statut, nu este o condiție prealabilă necesară pentru introducerea unei acțiuni în justiție îndreptate împotriva unui astfel de act. Prin urmare, dreptul la acțiune se naște începând din momentul în care raportul de evaluare poate fi considerat ca fiind definitiv (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 iulie 1980, Grassi/Consiliul, 6/79 și 97/79, EU:C:1980:178, punctul 15).

20 Cu toate acestea, EUIPO susține că această jurisprudență nu se opune ca autoritatea împuternicită să facă numiri să instituie o cale de atac internă pe care funcționarul sau agentul care dorește să conteste evaluarea sa trebuie să o exercite înainte de a putea sesiza instanța.

21 EUIPO consideră că o asemenea competență este conferită autorității împuternicite să facă numiri de articolul 43 primul paragraf din statut, care prevede, la ultima teză, că „[a]utoritatea împuternicită să facă numiri a fiecărei instituții adoptă dispoziții care prevăd dreptul la contestație, în cadrul procedurii de evaluare, drept care trebuie exercitat înaintea depunerii unei plângeri în conformitate cu articolul 90 alineatul (2)”.

22 O astfel de interpretare nu poate fi însă reținută. Astfel, deși articolul 43 primul paragraf ultima teză din statut prevede că autoritatea împuternicită să facă numiri a fiecărei instituții adoptă dispoziții care prevăd dreptul de a formula, în cadrul procedurii de evaluare, o cale de atac internă, acesta nu prevede nicidecum că exercitarea unei astfel de căi de atac ar fi o obligație pentru funcționar sau agent.

23 În consecință, nici articolul 7 din DGPA 43, prin care Comisia, punând în aplicare articolul 43 din statut, a stabilit condițiile în care funcționarul sau agentul poate exercita o cale de atac internă împotriva raportului său de evaluare, nu poate fi interpretat în sensul că instituie o condiție prealabilă introducerii unei acțiuni în justiție.

24 De altfel, Comisia și-ar fi depășit competența pe care i-o încredințează articolul 110 alineatul (1) din statut de a adopta dispozițiile generale de punere în aplicare a statutului dacă, prin adoptarea articolului 7 din DGPA 43, ar fi suplimentat condițiile specifice de acces la instanță al funcționarilor și agenților prevăzute la articolul 90 alineatul (2) și la articolul 91 din statut.

25 Prin urmare, EUIPO nu poate susține în mod întemeiat că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a reținut că o acțiune contencioasă formulată de KD împotriva raportului în litigiu este admisibilă fără ca aceasta să fi exercitat în prealabil calea de atac internă prevăzută la articolul 7 din DGPA 43.

26 Primul motiv al recursului trebuie, așadar, să fie respins.

Cu privire la al doilea motiv

Argumentația părților

27 Prin intermediul celui de al doilea motiv al recursului, EUIPO susține că hotărârea atacată a Tribunalului este viciată de erori de drept întrucât acesta a reținut că evaluatorul lui KD nu și-a îndeplinit obligația de motivare prin faptul că nu a explicat motivul pentru care lui KD i-a fost atribuită o notă inferioară notei impuse pentru competența „Reziliență”, iar această încălcare justifica anularea raportului în litigiu.

28 În primul rând, EUIPO critică afirmația Tribunalului, care figurează la punctul 67 din hotărârea atacată, potrivit căreia dosarul practic referitor la evaluări prevede, la punctul 3.5.5 din anexa A, o normă imperativă cu caracter obligatoriu pentru evaluatori. Potrivit EUIPO, acest dosar practic nu constituie nici un act juridic, nici un ansamblu de reguli de conduită, ci furnizează doar indicații și comentarii pentru aplicarea articolelor 43 și 44 din statut, precum și a DGPA 43. EUIPO deduce din aceasta că nerespectarea recomandării, cuprinsă la acest punct 3.5.5 din anexa A la dosarul practic menționat, de a furniza explicații atunci când competențele sunt evaluate la un nivel inferior notei impuse nu reprezintă un viciu de motivare care afectează raportul în litigiu, contrar celor statuate de Tribunal la punctele 79 și 80 din hotărârea atacată.

29 În al doilea rând, EUIPO apreciază că recomandarea adresată evaluatorilor care figurează la punctul 3.5.5 din anexa A la dosarul practic referitor la evaluări depășește cerințele de motivare a raportului de evaluare care decurg din jurisprudență. Raportul de evaluare nu ar trebui să realizeze o expunere exhaustivă a prestațiilor agentului, ci doar să prezinte elementele determinante ale acestora.

30 În al treilea rând, lipsa unei explicații în cuprinsul raportului în litigiu referitoare la nota obținută pentru competența „Reziliență” nu ar fi avut vreo incidență asupra evaluării lui KD, care să justifice anularea acestui raport.

31 KD apreciază că al doilea motiv trebuie respins.

Aprecierea Curții

32 În primul rând, EUIPO susține că recomandarea cuprinsă la punctul 3.5.5 din anexa A la dosarul practic referitor la evaluări, potrivit căreia evaluatorul furnizează explicații atunci când una sau mai multe competențe sunt evaluate sub nivelul necesar, nu are un domeniu de aplicare obligatoriu, contrar celor statuate de Tribunal la punctul 67 din hotărârea atacată.

33 Cu toate acestea, Curtea a statuat că, atunci când o instituție adoptă norme de conduită indicative pentru administrație, iar aceasta anunță, prin publicarea lor, că le va aplica în viitor situațiilor vizate de acestea, instituția menționată își autolimitează puterea de apreciere și nu se poate abate, în principiu, de la aceste norme fără să riște să fie sancționată, dacă este cazul, în temeiul unei încălcări a principiilor generale ale dreptului, precum egalitatea de tratament sau protecția încrederii legitime (a se vedea în acest sens Hotărârea din 1 decembrie 1983, Blomefield/Comisia, 190/82, EU:C:1983:358, punctul 20, precum și Hotărârea din 19 iulie 2016, Kotnik și alții, C-526/14, EU:C:2016:570, punctul 40).

34 În speță, nu numai că norma cuprinsă la punctul 3.5.5 din anexa A la dosarul referitor la evaluări a fost publicată, dar conținutul său a fost preluat în mod expres în raportul în litigiu sub forma unei instrucțiuni date evaluatorului în următorii termeni: „În cazul în care competențele sunt evaluate la un nivel inferior notei impuse, acest nivel afectând performanțele, vă rugăm să furnizați explicații la rubrica «Observații generale privind competențele»”.

35 În aceste condiții, Tribunalul nu a săvârșit o eroare de drept atunci când a reținut că norma menționată avea o valoare imperativă, în pofida împrejurării că se precizează în dosarul practic referitor la evaluări că acesta este lipsit de valoare juridică.

36 În al doilea rând, EUIPO reproșează Tribunalului că a impus evaluatorului o obligație de motivare mai împovărătoare decât ceea ce impune jurisprudența. Cu toate acestea, astfel cum s-a arătat anterior, Tribunalul a constatat doar că EUIPO, adoptând punctul 3.5.5 din anexa A la dosarul practic referitor la evaluări, a impus el însuși evaluatorilor o obligație suplimentară de motivare a rapoartelor de evaluare ale funcționarilor și agenților săi și a amintit că, în temeiul jurisprudenței menționate la punctul 33 din prezenta hotărâre, respectarea egalității de tratament și a încrederii legitime impunea, prin urmare, ca această obligație să fie respectată.

37 În al treilea rând, EUIPO arată că, în orice caz, lipsa motivării care îi este reproșată nu a afectat temeinicia evaluării generale a lui KD, astfel încât Tribunalul a apreciat în mod eronat că o astfel de lipsă a motivării era de natură să justifice în sine anularea raportului de evaluare.

38 Cu toate acestea, obligația de motivare prevăzută la articolul 296 TFUE și reafirmată la articolul 41 alineatul (2) litera (c) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene este un principiu esențial al Uniunii care are drept obiectiv, pe de o parte, să furnizeze persoanei interesate indicații suficiente pentru a aprecia temeinicia actului care o lezează și oportunitatea de a

introduce o acțiune în justiție pentru a contesta legalitatea sa și, pe de altă parte, să permită instanței Uniunii să își exercite controlul (a se vedea în acest sens Hotărârea din 24 noiembrie 2022, Thunus și alții/BEI, C-91/21 P, EU:C:2022:928, punctul 81).

39 Acesta este motivul pentru care, potrivit unei jurisprudențe constante, obligația de motivare astfel prevăzută la articolul 296 TFUE constituie o formalitate substanțială în sensul articolului 263 TFUE (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 ianuarie 2022, YG/Comisia, C-361/20 P, EU:C:2022:17, punctul 41), a cărei nerespectare determină anularea deciziei pe care o afectează.

40 Prin urmare, Tribunalul nu a săvârșit o eroare de drept atunci când a statuat că lipsa motivării care afectează raportul în litigiu justifica anularea acestuia.

41 Rezultă din cele de mai sus că al doilea motiv al recursului trebuie respins.

Cu privire la al treilea motiv

Argumentația părților

42 Prin intermediul celui de al treilea motiv al recursului, EUIPO consideră că, la punctele 93 și 96-103 din hotărârea atacată, Tribunalul a denaturat faptele și a apreciat incorect elementele de probă ale litigiului.

43 În primul rând, Tribunalul ar fi răsturnat sarcina probei impunând EUIPO să stabilească faptul că efectuase într-adevăr atenționările privind respectarea termenelor care ar fi fost adresate lui KD în perioada de referință. În plus, administrația nu ar fi obligată să trimită atenționări sau avertismente scrise privind un anumit termen unui membru al personalului de fiecare dată când este necesar.

44 În al doilea rând, raționamentul Tribunalului ar fi viciat de o contradicție vădită în ceea ce privește problema existenței acestor atenționări privind respectarea termenelor. Astfel, pe de o parte, la punctul 100 din hotărârea atacată, Tribunalul ar fi considerat că EUIPO nu a reușit să prezinte nici cel mai mic element de probă pentru a stabili realitatea atenționărilor respective. Pe de altă parte, la punctul 93 din această hotărâre, Tribunalul ar fi respins ca inadmisibile elementele prezentate de EUIPO în anexele D 1-D 5 la duplică pentru a face dovada acelorași atenționări.

45 KD susține că al treilea motiv nu este fondat.

Aprecierea Curții

46 În primul rând, critica întemeiată pe faptul că Tribunalul ar fi inversat în mod nejustificat sarcina probei, impunând EUIPO obligația de a dovedi caracterul real al atenționărilor privind respectarea termenelor pe care superiorul ierarhic le-ar fi adresat lui KD în perioada de referință, nu este fondată.

47 Astfel, după cum a apreciat Curtea în mod constant, normele de drept al Uniunii nu impun să se facă dovada unui fapt negativ (a se vedea în acest sens Hotărârea din 24 martie 1988, Comisia/Italia, 104/86, EU:C:1988:171, punctul 11).

48 În consecință, nu i se putea impune lui KD să facă dovada că nu a făcut obiectul niciunei atenționări privind respectarea termenelor în perioada de referință.

49 Prin urmare, Tribunalul nu a săvârșit o eroare de drept atunci când a considerat că revenea EUIPO sarcina de a prezenta cel puțin un început de probă cu privire la realitatea acestor atenționări evocate în raportul în litigiu. Această sarcină a probei impune EUIPO nu să adreseze funcționarilor și agenților săi atenționări sau avertismente doar în scris, ci să păstreze elemente de probă ale încălcărilor semnificative sau repetate în cazul în care ar dori să se prevaleze de acestea ulterior.

50 În al doilea rând, EUIPO subliniază contradicția cu care Tribunalul ar fi viciat hotărârea atacată, punând la îndoială realitatea atenționărilor după ce a respins ca inadmisibile, la punctul 93 din hotărârea atacată, elementele de probă privind aceste atenționări pe care le-a prezentat în fața acestei instanțe, în anexele D 1-D 5 la duplică.

51 Cu toate acestea, după cum a amintit Tribunalul la punctul 88 din hotărârea atacată, articolul 85 din Regulamentul său de procedură prevede la alineatul (1) că probele se depun în cadrul primului schimb de memorii și precizează la alineatul (2) că ele nu pot fi depuse în replică sau duplică decât dacă depunerea lor tardivă este temeinic justificată.

52 Or, întrucât elementele pe care EUIPO le consideră de natură să stabilească realitatea atenționărilor adresate lui KD au fost depuse fără justificare în stadiul duplicii, Tribunalul le-a respins ca inadmisibile prin aplicarea normelor din regulamentul său de procedură care nu a fost criticată în cadrul recursului.

53 În consecință, constatând că, în raport cu dosarul care îi era prezentat, nu era stabilită realitatea atenționărilor privind respectarea termenelor pe care superiorul ierarhic pretinde că i le-ar fi adresat lui KD în perioada de referință, hotărârea atacată a Tribunalului nu a fost viciată nici de o eroare de drept, nici de o contradicție între motive.

54 În sfârșit, presupunând că critica întemeiată pe denaturarea situației de fapt de către Tribunal, invocată de asemenea de EUIPO în cadrul celui de al treilea motiv, este distinctă de primele două critici din cadrul acestui motiv, critica menționată este, în lipsa unor explicații care să permită aprecierea întinderii sale, de natură să fie respinsă ca inadmisibilă.

55 Prin urmare, al treilea motiv al recursului trebuie să fie respins.

Cu privire la al patrulea motiv

Argumentația părților

56 Prin intermediul celui de al patrulea motiv al recursului, îndreptat împotriva punctelor 121-129 din hotărârea atacată, EUIPO reproșează Tribunalului că a săvârșit o eroare de drept cu ocazia interpretării obligației de diligență și că a încălcat obligația de motivare.

57 În primul rând, Tribunalul ar fi săvârșit o eroare de drept atunci când a concluzionat că EUIPO trebuia să țină seama în mod corespunzător de problemele de sănătate ale lui KD în vederea adoptării raportului în litigiu.

58 Astfel, *primo*, atunci când evaluatorul nu are motive să considere că absențele titularului postului justificate de problemele sale de sănătate au putut avea un impact semnificativ asupra prestațiilor sale, nu i se poate reproșa că nu a menționat și nici nu a luat în considerare aceste probleme în raportul său.

59 *Secundo*, rapoartele de evaluare ar aprecia competențele, randamentul și conduita în serviciu ale agentului în perioada efectiv lucrată. Perioada în care acesta ar fi absent din motive justificate (de exemplu, boală, accident, concediu pentru creșterea copilului sau din motive familiale, concediu de maternitate) ar fi exclusă din perioada de referință. Dacă această absență este lungă sau semnificativă în așa fel încât să fi avut un impact asupra prestațiilor, obiectivele anuale ale agentului ar putea fi adaptate în consecință sau nerealizarea lor, justificată.

60 *Tertio*, datele medicale ar fi primite și prelucrate în mod direct de serviciul medical al EUIPO și nu ar fi transmise evaluatorilor sau, mai general, administrației. Prin urmare, datele cu caracter personal privind sănătatea membrilor personalului nu ar fi incluse în rapoartele de evaluare.

61 În al doilea rând, EUIPO reproșează Tribunalului că nu a explicat motivul pentru care evaluatorul și-ar fi încălcat obligația de solicitudine și nici ceea ce această obligație i-ar fi impus să facă.

62 Astfel, *primo*, EUIPO nu înțelege motivele pentru care evaluatorul ar fi trebuit să includă în raportul în litigiu problemele de sănătate ale lui KD, deși a efectuat o apreciere în ansamblu pozitivă a activității acesteia din urmă.

63 *Secundo*, EUIPO consideră că hotărârea atacată nu permite să se înțeleagă modul în care problemele de sănătate ale lui KD ar fi trebuit să fie evocate în raportul în litigiu, în condițiile în care evaluatorul nu era în măsură să evalueze starea de sănătate a acestui agent.

64 În sfârșit, EUIPO ridică problema dacă importanța pe care Tribunalul impune să fie acordată problemelor de sănătate ale lui KD presupune îmbunătățirea sau actualizarea evaluării sale. În opinia sa, faptul de a acorda un avantaj unui agent întrucât acesta a fost absent din motive de boală ar fi la fel de nejustificat ca faptul de a i se reproșa acestuia o astfel de absență.

65 KD susține că al patrulea motiv nu este fondat.

Aprecierea Curții

66 Trebuie amintit că obligația de solicitudine reflectă echilibrul dintre drepturile și obligațiile reciproce pe care statutul și, prin analogie, Regimul aplicabil celorlalți agenți le-au instituit în relațiile dintre autoritatea publică și agenții din serviciul public. Asemenea dreptului la bună administrare, acest echilibru implică în special ca, atunci când ia o decizie cu privire la situația unui agent, autoritatea să ia în considerare ansamblul elementelor care îi pot determina decizia și, astfel, să țină seama nu numai de interesul serviciului, ci și, în special, de cel al agentului în cauză (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 aprilie 2021, FV/Consiliul, C-875/19 P, EU:C:2021:283, punctul 98).

67 Astfel cum a statuat în mod întemeiat Tribunalul la punctul 125 din hotărârea atacată, obligația de solicitudine impune administrației în special să țină seama în mod corespunzător, dacă este cazul, de problemele de sănătate ale funcționarului sau ale agentului în cauză atunci când adoptă raportul de evaluare a acestuia.

68 În cazul de față, Tribunalul a arătat, la punctul 126 din hotărârea atacată, că raportul în litigiu nu conținea nicio referință la problemele de sănătate, totuși importante, întâmpinate de KD în perioada de referință, astfel încât a concluzionat în sensul încălcării obligației de solicitudine.

69 EUIPO critică această concluzie arătând, în primul rând, că problemele de sănătate întâmpinate de un funcționar sau un agent nu trebuie luate în considerare în raportul de evaluare decât în cazul în care starea de sănătate a acestui funcționar sau a acestui agent a justificat absențele sale atât de lungi sau frecvente încât împiedică evaluarea deplină a acestuia din urmă în cadrul exercițiului avut în vedere.

70 Cu toate acestea, nu poate fi reținută o concepție atât de restrictivă a luării în considerare a stării de sănătate a funcționarului sau a agentului de către evaluatorul său, de vreme ce problemele de sănătate întâmpinate de acesta pot afecta de asemenea prestațiile sale în perioadele lucrate.

71 În al doilea rând, EUIPO susține că confidențialitatea informațiilor medicale se opune ca acestea să fie menționate în raportul de evaluare.

72 Cu toate acestea, confidențialitatea acestor informații nu împiedică superiorii ierarhici ai unui agent afectat de o boală îndelungată care este la originea unor absențe frecvente să aibă cunoștință de problemele sale de sănătate, chiar fără a cunoaște natura exactă a acestora.

73 În cazul de față, nu se contestă că, pe de o parte, KD a avut probleme grave de sănătate în cursul anilor 2015-2018 și nu le depășise încă în perioada de referință, astfel cum este evidențiat acest lucru de absențele sale pentru motive de sănătate în această perioadă, și că, pe de altă parte, evaluatorul său avea cunoștință de aceste probleme.

74 Prin urmare, confidențialitatea datelor medicale nu putea justifica tăcerea păstrată de raportul în litigiu cu privire la problemele de sănătate ale lui KD.

75 În al treilea rând, EUIPO reproșează Tribunalului nerespectarea obligației sale de motivare în măsura în care nu ar fi explicat nici de ce evaluatorul și-a încălcat obligația de solicitudine, nici modul în care problemele de sănătate ale lui KD ar fi trebuit să fie reflectate în raportul în litigiu.

76 Cu toate acestea, după cum s-a amintit la punctul 68 din prezenta hotărâre, Tribunalul a indicat, la punctul 126 din hotărârea atacată, în ce constă încălcarea obligației de solicitudine cu care este viciat raportul în litigiu, și anume faptul că raportul în litigiu nu conține nici cea mai mică referință la problemele de sănătate ale lui KD.

77 În plus, nu se poate reproșa Tribunalului că nu a explicat modul în care evaluatorul ar fi trebuit să ia în considerare aceste probleme de sănătate din moment ce neîndeplinirea obligației de solicitudine constatată în hotărârea atacată nu rezultă dintr-o luare în considerare necorespunzătoare, ci din lipsa oricărei mențiuni în raportul în litigiu a problemelor de sănătate menționate.

78 Prin urmare, critica întemeiată pe faptul că Tribunalul ar fi făcut, fără a o motiva, constatarea unei încălcări de către EUIPO a obligației sale de solicitudine este nefondată.

79 Rezultă din cele de mai sus că al patrulea motiv al recursului trebuie respins.

80 Întrucât niciunul dintre motivele recursului nu a fost admis, acesta trebuie respins.

Cu privire la cheltuielile de judecată

81 Potrivit articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții, aplicabil procedurii recursului în temeiul articolului 184 alineatul (1) din acest regulament, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât KD a solicitat obligarea EUIPO la plata cheltuielilor de judecată, iar acesta a căzut în pretenții, se impune obligarea acestuia la plata cheltuielilor de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a noua) declară și hotărăște:

1) **Respinge recursul.**

2) **Obligă Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO) la plata cheltuielilor de judecată.**

Semnături